

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iskajo vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kotlovčevega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopis se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Za inserate se plačuje od enostopne petlitre za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Za zaprete reklamacije se poštnine proste.

Cenjenim naročnikom.

Pred durmi je zopet novo leto in treba bo zopet obnoviti naročnino na „Slovenskega Gospodarja“ za leto 1912. Že danes smo priložili vsem naročnikom položnice, da ž njimi plačajo naročnino.

Ob novem letu imamo v tiskarni neizmerno veliko dela, zato prosimo cenjene naročnike, da bi nam poslali naročnino za leto 1912 že pred novim letom, kolikor jim je to mogoče. Po praznikih namreč in po novem letu se nam delo v upravištvu grozno kupiči, da ga mnogokrat pri najboljši volji ni mogoče sproti opravljati. Le pomislite, če nam 10.000 do 12.000 naročnikov pošlje denar v par dneh, koliko da to vpisovanja! To da dela za več tednov, in pri tem se kaj lahko zgodi, da kak novi naročnik dalje časa ne dobi lista. Ako pa se začne naročnina pošiljati že v decembru, se vpisovanje poslanega denarja lepše razdeli in bolj mirno izvrši, kakor če pride po 500 do 800 naročnikov naenkrat. Zatorej prosimo še enkrat, da se začne pošiljati naročnino prej ko mogoče.

Denar se naj pošlje po položnici. Položnica se naj natančno izpolni. Ime in stan morata biti razločno pisana, ravno tako tudi pošta.

Stari naročniki naj zapišejo na položnico nad besedo „Položnica“, besede: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu zapišejo besede: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiše na nakaznico: **Nov**, ali: **Star**, ako kdo pošlje denar po nakaznici. Zakaj pa to? Bode marsikateri vprašal. Zato, da novi naročniki list pravočasno dobijo. Ako stoji na položnici beseda: **Star**, se položnica lepo odloži in se naročnina vpiše šele pozneje, ko je manje dela. Ako pa najdemo na vrhu položnice besedo: **Nov**, vzamemo položnico takoj v roke in novega naročnika napišemo na naslovno polo, da list takoj dobi. Ako pri novem naročniku manjka beseda: **Nov**, potem se išče njegovo ime med starimi naročniki, in še-le takrat, ko ga med starimi naročniki ni najti, se spozna, da je nov in se mu začne pošiljati list večkrat mogo-

če še-le čez 14 dni. In koliko nepotrebnega dela nam to napravi, če moramo večkrat po četrt ure iskati kako ime med starimi naročniki, kjer ga ni, predno spoznamo, da imamo opraviti z novim naročnikom! Torej cenjeni naročniki, ne pozabite na besedi: **Nov**, ali **star**! S tem nam prihranite veliko, veliko dela. „Slovenski Gospodar“ bo stal s prilogo „Gospodarske Novice“, kakor do zdaj, 4 krone na leto.

Vse dosedanje naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti; vsak naj se trudi, da dobi vsaj še enega novega naročnika! Uredniki pa bodo posvetili listu vso skrb, da bo res zanimiv in zabaven. Posebno bo delal urednik „Gospodarskih Novic“ na to, da bo ta prepotreben list za našega kmeta prinašal mnogo koristnega in poučnega berila!

Na delo torej in na žilavo agitacijo, da bo naš list v kratkem v vsaki poštini slovenski hiši!

Uredništvo in upravištvo.

Vladne kupčije.

Ko je bil v Avstriji Körber ministrijski predsednik, se je vse zgrajalo na njegovim načinom, kako si je pridobival stranke, da so ga podpirale. Z obema rokama je metal denar ven iz državnih blagajni ter na ta način uteševal želje poslušnih mu strank. Za takozvane alpske železnice je izdal okoli eno milijardo kron. Alpski nemški poslanci so bili seveda s tem zadovoljni, dežele pa, ki nimajo nič od teh železnic, skrajno nezadovoljne. Med nezadovoljnimi so bili že takrat Poljaki, in zato jim je Körber obljubil, da jim bo kot nadomestilo zidal vodne ceste, kanale. Toda niti Körber, niti kateri drugi njegovih naslednikov ni izpolnil te želje. A sedaj je prišel Stürgkh, in kakor se vidi, hoče hoditi po Körberjevih stopinjah.

Da priveže Stürgkh Poljake na-se, obljubil jim je, izpolniti Körberjeve obljube. Graditi jim hoče kanale. Kakor hitro so slišali Čehi, da bo vendar postalo s kanali resnica, takoj so tudi oni predložili Stürgkhu svoj jedilni list, na katerega so mu zapisali, kaj jim mora skuhati, da bo njih želodec ž njim zadovoljen. Pred vsem želijo regulacije rek in prireditve nekaterih rek za plovbo.

Toda s tem še ples ni končan. Za Čehi so prišli sedaj tudi alpski Nemci, ki zahtevajo, da se mora

tudi njim nekaj dati, ako hoče Stürgkh njihovo zadovoljnost. Nemci še sami ne vedo, kaj naj zahtevajo, samo o tem so si na jasnem, da nekaj morajo zahtevati.

Vse skupaj, kar si želijo Poljaki in Čehi, bi znašalo že v sedanjem proračunu okoli 320 milijonov. Toda kakor navedeno, je gotovo tudi tokrat proračun preizkušnja nastavljen. Lahko že danes z mirno vestjo trdimo, da bo celi proračun nazadnje znašal gotovo okoli 500 milijonov. Kaj bodo nemške zahteve stale, danes še ne vemo.

Stürgkh si hoče s temi ponudbami kupiti Poljake, Čehi in Nemce. Ako bi Stürgkh sam plačal, dobro; ali ako bi imenovani trije narodi sami plačevali svoje zahteve, bi tudi mi nič ne rekli. Toda plačevati bodo morali vsi narodi, dobili pa samo trije. In to je ravno krivično, to se upira našemu pravicoljubju. Tako ravnanje, kakor ga sedaj započenja Stürgkh, je nenravno, je nevarno, in bo spravilo državo zopet, kakor pod Körberjem, v velike boje in v splošno nezadovoljnost.

Prepričani smo, da bodo naši poslanci, kakor vselej, tudi tokrat povzdignili svoj glas proti takemu krivičnemu enostranskemu postopanju. Ne samo v imenu pravice, ampak tudi v imenu davkoplačevalcev, Nemško-češka-poljska vlada s Stürgkhom na čelu zahteva velikanske žrtve od davkoplačevalcev. Češko-nemške zahteve bodo stale 320 milijonov, za uradnike hočejo dati 70 milijonov, za ladje 76 milijonov, za železnice okoli 140 milijonov, za telefone 30 milijonov, za socialno zavarovanje 100 milijonov, za dveletno vojaško službo 60 milijonov. S strahom se moramo vprašati: Kam plovemo? V dolgove in nove davke, je žalostni odgovor.

Državni zbor.

V sredo, dne 22. novembra je bilo veliko glasovanje zaradi uvoza argentinskega mesa in balkanske živine. Nade kmečkih nasprotnikov se niso izpolnile. Upali so, da bodo sprejeti njih predlogi, naj se uvažuje argentinsko meso neomejeno po množini in za vso prihodnost, in naj se odprejo meje nasproti balkanskim državam za živo živino. S precejšnjim številom glasov so zmagali zastopniki kmečkega prebivalstva in njih prijatelji. Le brezpomembne resolucije, da se samo v sili in potrebi dovoli za nekaj časa uvoz argentinskega mesa in zaklane živine iz Balkana, so dobile večino pri meščanskih in fabriških poslancih. Listi, ki zastopajo meščanske in fabriške koristi, so vsled

PODLISTEK.

Iz minulih dni.

(Ortica iz naše doline. Spisal Miroslav pri Sv. Marjeti ob Pesnici.)
(Dalje.)

„Bolan je bolan“, mrmra starka med potoma, a si tega noče verjeti; ker je tako bled, mu skuham zvečer čaja iz lipovega cvetja in tavžent-rože, in jutri mi ostane v postelji. Toda dobra dušica ni imela skušenj, da bi znala, da se taka bolezen ne prežene in zdravi s tavžent-rožami.

Za nekaj časa se odpravi tudi Ivan proti domu; a nobeno delo se mu danes ne ljubi in do jedi nima teka; zvečer se odpravi takoj spat. Da se ogne nadležnemu povpraševanju skrbne Barbe, jej reče, da bo nocoj spal raje na skednju, ker mu je glava tako vroča in je tamkaj svežejši zrak. Barba ugovarja, naj ostane raje v hiši; skuhala mu bo čaja iz kamilic in tavžent-rož; toda Ivan je več ne posluša, gre iz hiše na skedenj, razgrne po podu otep slame, kar oblečen raztegne svoje ude po slami ter premišljuje: Danes je še-le torek, torej do nedelje čakati ne kaže; še štiri dni in noči nositi tako težo v srcu, ne, tega ne prenesem; takoj jutri pojdem gori in povprašam, a to bodo ondi debelo gledali, zlasti ko vedo, koliko imam doma dela! Najbolje bo, da kar nocoj stopim tje gor; Jerica bo sicer nekoliko nevoljna, ako jo v tako nenavadnem času obiščem, a jaz se izgovorim, ona mi gotovo oprostí, za nekaj ur se lahko pomirjen vrnem. — Vstane, zunaj se previdno ogleda, če ga li ne opazi bistro oko skrbne varhujne, in za dobre četrt ure se že bliža z močno utripajočim srcem kakor hudodelnik Zemljičevi hiši.

Nekako plaho potrka na okno Jeričine spalnice ter posluša... nobenega znamenja. Potrka zopet, narahlo kliče njeno ime, — nič! Kliče v drugič in dozdeva se mu, da je nekaj zašumelo, in res, narahlo se odpre okno, za katerim se kakor duh, lepa ko planinska vila, prikaže Jerica, in čudeč se, polglasno spregovori: „Kaj si res ti, Ivan?!“ V tem v; rašanjju je bilo nekaj opaziti, kakor rahlo očitavanje, češ, kaj neki te nosi ob tako pozni nočni uri tod. „Oprosti, Jerica, da te nadlegujem, nisem mogel drugače; dobil sem to-le pismo, v katerem... Prosim, kaj je pravzaprav s tistim Taljanom? Veš močno sem bil danes vznemirjen in vsekako bi rad znal, ali še sploh kaj misliš na-me.“ — „Torej to te je prignalo?“ odvrne smeje se Jerica; a kmalu nato otožno reče: „Kaj mi res tako malo zaupaš, Ivan? Stvar pa je taka: Ko sem šla predzadnjo nedeljo iz Maribora, dobiti me Pietro, ter me, zraven mene grede, nadleguje zopet z onimi sitnimi vprašanji; a jaz sem mu kar najodločneje povedala, naj na-me sploh nikar ne misli, ker stariši bi v tako zvezo nikdar ne privolili. Ko pa le še ni nehal, sem mu kar naravnost dala vedeti, da sem že za vselej obljubljena tebi. Videč, da nič ne opravi, — oh, kako strašno so se zopet zaiskrile njegove oči! — me je silno razjarjen zapustil, govoreč sam s seboj neke besede, katerih pa nisem razumela. Tistikrat me je bržčas videl kdo izmed onih fantov, ki Pietra tako silno črtijo, pa so to sporočili tebi. Zastran tega bodi tedaj le pomirjen in si nikar ne beli glave; le to te prosim, Ivan, varuj se tudi ti tega človeka, ki se ga jaz tako bojim!“ — „Jerica, mislim, da se najlažje iznebiš tega sitnega, ako prej ko mogoče prideš k nam; namesto o pustu, napravili bi lahko poroko kar zdaj po dokončani trgatvi, in vseh teh...“ Dozdeva se mu, da je nekaj švignilo mimo ogla; a kaj njima mar, kdo prisluškuje? Pogleda naglo tje za

hišo, a nič sumljivega ne opazi. — „Ko bi torej kar še to jesen prišla k nam, bi bilo vseh teh spletkarij konec; kaj li porečeš k temu, Jerica?“ — „O tem se pomenimo še s starši“, odvrne Jerica; „zdaj pa Ivan, pozna je ura, vrni se, a vroče te prosim, varuj se! Tako nekako čudno strah me je nocoj...“ Podla mu skozi okno desnico v slovo, katero Ivan krepko stisne, želeč ji ljubo lahko noč ter odide.

VII. Nočna skrivnost.

Zgodaj je vstal naslednje jutro stari Zemljič ter šel buditi sinova, da nakrmita vprežno živino; imeli so dogotoviti ravno sejanje ozimne in bila je ondi navada, da je moralo biti do 6 ure vse pripravljeno. Stopivši skozi vežna vrata, ozre se najprvo na nebni svod, ker je bil sinoči in že dva večera poprej na Pohorju opaziti črn klobuk. Nebo je bilo jasno in ravnokar so pričele ugašati nebeske lučice, tam na vzhodu pa se začela prikazovati rdeča zarja. Čudno se zdi kmetu, da nikjer ne opazi starega „Varija“, ki ga je navadno vsako jutro pred durmi leže pozdravil, dobrikajoč se mu, kakor da bi hotel dati na znanje, da je zvesto čuval hišo in dvor. Gre tedaj pogledat okrog hiše, če je li vse v redu. Na ogel prišedšemu, pride varij nasproti, čudno cvileč; ozira se v gospodarja, zalaja, odbeži, pa zopet pride. Možu se to nenavadno vedenje psa dozdeva čudno; gre torej za njim pogledat. Kakih 20 korakov od hiše opazi pod košatim bezgovim grmom nekaj čudnega; bliže prišedši vidi, da leži tamkaj človek. „Preveč se ga je nacukal, pa je zato na rosi spal“, misli si, in hoteč se preprčati, kdo da je, skloni se k njemu strese ga za rame, pa zakliče: „Hoj, mož, dani se, vstanimo! Toda človek se ne gane; potipa ga po licu, lice je mrzlo kot led...“ „Mrtev?!“ Ta misel mu šine v glavo in groza mu spreleti kosti in mozeg; naglo, kar

izida tega glasovanja jako potrji. Solze pretakajo in preklinjajo čez kmete. Toda niti solze in kletvice, niti argentinsko in balkansko meso, ne bo odpravilo draginje. Živina je sedaj poceni, a je v kljub temu meso drago, temu so krivi prekupeci in mesarji. Toda o prekupecih nočejo socialni demokratje nič slišati in še do danes niso pripustili, da bi tozadevni predlogi dr. Verstovška prišli iz odseka v zbornico. Samo predlog dr. Verstovška, da se prepreči draginja mesa od strani mesarjev na ta način, da sme vsak živinorejec svojo živino zaklati in meso prodajati, so s kislimi obrazi sprejeli.

Slovenski poslanci so glasovali tudi za predlog, ki meri na nižje cene sladkorja, da se namreč sme uvažati saharin. Zdi se nam važno, to pribiti, kajti socialni demokratje radi lažejo pri vsakih volitvah okoli naših volilcev, da so slovenski kmečki poslanci za podražanje sladkorja. To ni bilo seveda nikdar res in zadnje glasovanje je pokazalo, da naši poslanci razumejo boljše koristi svojih volilcev kakor katera bodi druga stranka.

Draginjska razprava pa je tudi pokazala, da so socialni demokratje svoje ljudstvo le slepili. Pravili so mu, da so proti draginji, a ko bi morali glasovati proti kapitalističnim prekucuhom, so stvar tako dolgo zavlačevali, da ni prišlo do tega glasovanja. Tudi za glasovanje proti bogatim mesarjem, ki dražijo meso, so se odločili še-le v zadnjem trenutku. Sociji mamijo svoje ljudi z argentinskim mesom. Imeli smo že argentinsko meso, kakor znano, v naši državi, a draginja se takrat ni za krajcar zmanjšala, najboljši dokaz, da so socialno-demokratske trditve na celi črti neresnične.

Slovenski volilci pa smejo biti s svojimi poslanci zadovoljni, kajti razumno in pametno so branili njih koristi ter stali v celem draginjskem boju v ospredju. Niso gledali, kako drugi delajo, ampak sami so korakali naprej.

V četrtek se je vršilo prvo čitanje za socialno zavarovanje ter za prepoved ženskega dela v rudnikih. Pri zadnjem predmetu je govoril za rudarsko delavstvo dr. Benkovič.

V torek, dne 28. novembra se je začelo drugo čitanje glede spremembe državnozbornskega poslovnika. Med tem zborujejo tudi različni odseki, med njimi tudi proračunski, kjer je obsežna razprava zaradi časnega proračuna, ki ga hoče imeti vlada do 1. julija prihodnjega leta.

Politični ogled.

— **Naša država** z ostrim očesom zasleduje gibanje italijanskega brodograja v Sredozemskem morju. Naša morska trgovina bi namreč veliko trpela, ako bi italijansko brodograje začelo napadati turška pristanišča na evropskih tleh. Sploh naši vodilni krogi več ne zaupajo mnogo Italijanom. Na celi meji proti Italijanskemu se delajo pridno trdnjave in se nastavljajo vojaki. Avstrija je baje vsak hip pripravljena, udariti v Italijo, ako bi bilo treba.

— **Ogrska.** V državnem zboru je sedaj razprava o novem brambnem zakonu, po katerem bi morali tudi Ogrri dati državi več vojaštva. Vendar v ogrski zbornici ni skoraj nobenega navdušenja za to postavbo, manjšinske stranke se protivijo povečanju vojaštva. Te stranke bi pa radi imele novo volilno postavbo, ki bi dala ljudstvu več pravice. A proti tej se pa protivijo večina. Vidi se pa iz zadnjih razprav v ogrskem državnem zboru, da boste najbrž padli obe postavi v vodo. Ogrri ne marajo dati ne več vojaštva, pa tudi nove volilne postavbe ne marajo, ker se bojijo, da bi prišli po njej v državni zbor v precejšnjem številu tudi ogrski Slovani.

— **Hrvatsko.** Volilni boj za sabor se je že razvnel. Ban Tomašić zapira dan za dnevom voditelje hrvatskih domoljubnih strank, odstavlja župane in druge višje, madžarom nasprotno dostojanstvenike. Hrvatje so razcepljeni v več političnih strank. Najpametnejši program ima med vsemi se takozvana „Stranka prava“; ona je tudi več ali manj po svojih načelih sorodna naši Slovenski Ljudski Stranki. Kakor je videti, bodo pridobili pravaši več mandatov pri teh volitvah. Čeravno bo rabil nasilje, vendar Tomašić ne bo dobil svoje večine v saboru.

— **Spor** med Angleži in Nemčijo. Te dni se je izvedelo, da je bila v letošnjem poletju resna nevar-

nost, da izbruhne velika vojska med Anglijo in Nemčijo. Angleški poslanec, kapitan Faber, je pred kratkim razkril, da je bila ob priliki napetih razmer med Francijo in Nemčijo Anglija pripravljena, da udari na morju in na suhem na Nemce. 150.000 vojakov in mnogo brodovja je bilo baje pripravljeno na boj. Anglijo veže namreč tajna pogodba, da mora v slučaju vojske pomagati Franciji. Za Avstrijo bi bila ta zadeva zelo kočljiva, ker bi bila vezana po pogodbi pomagati Nemčiji. Vojskino nevarnost ni bila mala. Napetost med Nemčijo in Anglijo radi teh odkritij še sedaj ni popolnoma poravnana.

— **Rusko-perzijski spor.** Kakor znano, je prišlo do resnega spora med Rusijo in Perzijo. Rusija je poslala Perziji takozvani ultimatum, ali zadnji opomin pred vojsko. Perzija je sicer ugodila zahtevam Rusije, vendar so še vse zveze med obema državama pretrgane. Rusi in Angleži bi si radi Perzijo med seboj razdelili. Samostojnost Perzije je itak že mala. Prihodnje tedne se bo odločila usoda te dežele.

— **Kitajsko.** Po zadnjih poročilih baje prodirajo ustaši vedno zmogovito naprej. Nekateri listi vedo celo poročati, da so se polastili ustaši bojnega brodograja in da bodo skoraj že vsa večja mesta in trdnjave v rokah vstašev. Kitajske vladne čete imajo slabe poveljnike. Pred nekaj dnevi je 1500 vstašev skoro popolnoma pobilo vladno četo, ki je štela 5000 mož.

Razne novice.

Iz poštne službe. Poštnima asistentoma Karolu Dobrščku v Mariboru in Franu Jeceku v Zidanem mostu se je dovolilo, da menjata s svojima službenima mestoma. — Absolvirana gimnazijca gg. Randal Rungaldier v Mariboru in Leo Bakšič v Smarju pri Jelšah sta imenovana poštini praktikantom pri glav. poštnem uradu v Mariboru. Poštini asist. M. Scholler je prestavljen iz Ptuja v Maribor, istotako poštini praktikant Ludovik Assenbauer iz Gradca v Ptuj.

Razpisani mesti. Razpisano je mesto učitelja na trirazrednici v Vuzenici. Prošnje do dne 25. dec. — Nadalje mesto učiteljice na štirirazrednici na Muti. Prošnje do dne 31. dec.

Iz davčne službe. Finančna deželna direkcija je imenovala davčne asistente Josipa Žideriča, Ubalda Meixnerja, Ernesta Schmidta, Petra Fernerja, I. Fuchsa, Avguština Feistritzerja, Franca Grilla, Ad. Rajšpa, Franca Bobiča, Rudolfa Schneebacherja, M. Vaceka, Hugona Schreithoferja in Josipa Čepina, — davčnim oficijalom.

Orel. Štajerska podzveza Orlov priredi od dne 27. do 31. decembra t. l. v Celju mladeniški telovadni tečaj. Tečaj je obvezen za vse štajerske odseke. Vabljeni pa so tudi vsa tista izobraževalna društva, ki si nameravajo letošnjo jesensko-zimsko dobo ustanoviti Orla. Spored objavimo v kratkem.

* **O deželni bolnišnici.** ki bo stala štajerske davkoplačevalce okoli 30 milijonov, pišejo tudi dunajski listi, ter pripovedujejo, da nikjer nobena stranka tako slabo ne gospodari, kakor naša nemško-nacionalna. „Štajerci“ seveda molči o tej stvari kakor grob, ker je plačan od te stranke, ki je spravila našo deželo na rob propada. Bila bi res sreča, ako bi se nam posrečilo, priti proč od Gradca, kajti potem bi nam ne bilo treba plačevati za nemške neumnosti.

* **V Gradcu** se je zadnje nedeljo, dne 26. t. m., slavila 100letnica muzeja „Joaneum“, ki ga je ustanovil nadvojvoda Ivan. K slavnosti je prišel nadvojvoda Friderik in naučni minister Husarek. Slavnost je bila popolnoma nemška, čeprav je dežela nemško-slovenska. Nemci sami nam s tem kažejo, da nimamo v Gradcu ničesar iskati. Slovenci imamo svoj muzej, namreč muzej Zgodovinskega društva v Mariboru, ki ima svoje bogate zbirke v Narodnem Domu.

* **Duhovniki — goljufi.** Lavantinski duhovnikom očita celjski „Narodni List“, da so v letu 1910 baje „prigoljufali“ za zidanje in popraviljanje cerkva 448.407 K. To se pravi, da so naši duhovniki — goljufi, in to očitano morajo slišati iz glasila slovenskih liberalnih advokatov. Nam pač ni treba braniti častite lavantinske duhovščine pred takimi podlimi napadi, ker ljudstvo predobro pozna njeno požrtvovalno delovanje, ravno kar se tiče skrbi za lepoto naših cerkv. Najboljši odgovor naše duhovščine na ta lopovski napad pa bo: Delajte, da izginejo iz sleherne hiše liberalni listi! Proč z njimi!

* **Volitve** v trgovsko in obrtno zbornico v Gradcu se vrše dne 5. decembra 1911. Volilci so te dni že dobili glasovnice in legitimacije.

* **Vojaške vesti** od avstrijsko-laške meje. Iz Italije poročajo, da se italijansko vojaštvo vedno bolj zbira ob naši meji. Tako je n. pr. v Palmi novi sedaj toliko vojaštva, da nimajo zanj niti več stanovanj. Tudi na naši strani se spomladi pomnože vojaške posadke. Pred kratkim se je osnoval v Gorici nov vojaški kolesarski oddelček (Radfahrer Compagnie). V celi državi sta doslej samo dva taka oddelka. Sedaj so ta oddelki premestili iz Gorice v Furlanijo prav ob laško mejo, v Nogared in Cervinjan.

* **Nemški jezik** pri naših sodiščih, ne samo na Štajerskem, ampak tudi na Kranjskem, strahovito napreduje, ker slovenski sodniki in slovenski odvetniki ne storijo svoje dolžnosti. V Mariboru samem n. pr. pristopijo nekateri slovenski odvetniki, da se z njimi sestavljajo pri zasliševanju nemški zapisniki. Če se kateri tovariš trudi za veljavo slovensčine, se mu drugi za hrbtom smejejo. In v kljub temu igrajo ob gotovem času pri odvetniških shodih vlogov valčkov

obmejnih prvoboriteljev. Slovenski sodniki pa si tudi dajo vse dopasti, n. pr. znani Elsnerjev ukaz v Ljubljani, da morajo med seboj govoriti nemški. Če so naši pravoslovci taki, potem ni čuda, da se jih noben nemškutar in Nemec več ne boji. Justični minister dr. Hochenburger je vsled tega imel v državnem zboru dne 23. t. m. tudi žalostno korajžo, da je branil Elsnerjev ukaz in zagovarjal nemški jezik. Odvetniki in sodniki, branite nam slovenski jezik v sodnijskih uradih in ne zahtevajte vedno le, da nam poširajo kmetije in delavci kostanj iz žerjavice. Vsakemu Slovincu je nerazumljivo, kako so mogli slovenski sodniki mirno vtakniti v žep Elsnerjev protipostaven ukaz. Noben češki, nemški sodnik ne bi tega prenašal, le naši uradniki so tako nerazumljivo ponižni.

* **Vrata** pokažite liberalcem, ako vas pridejo prihodnje dni v vaše hiše nadlegovat. „Narodni List“ namreč piše, da bodo hodili liberalci od 3. do 10. decembra zanj beračiti, ker je tudi on prišel na kant, kakor vsa liberalna stranka in vsa njena podjetja. Liberalci želijo v tem tednu pridobiti za svoje celjsko trobilo tisoč novih naročnikov. Somišljeniki, prekrižajte liberalcem račune in skrbite, da tudi teli tisoč novih naročnikov dobijo — naši časopisi.

* **Mnogo skrbi** dela liberalcem, ali bodo naši deželni poslanci v Gradcu obstruirali ali pa samo delali opozicijo. V svojih listih napolnjujejo cele predale s premišljevanjem v tej zadevi. Dobro vedo, da so liberalci začeli premišljevat o postopanju naše stranke, kajti to jim bo le v korist: marsikaj se bodo naučili, česar dosedaj niso znali. Saj jim je ravno ta nevednost med ljudstvom pridobila mnenje, da so najbolj neumna stranka daleč na okrog.

* **Liberalna pamet.** Samo enega državnega poslanca imajo sedaj liberalci, in še ta jim dela težave. Mož menda ni posebno brihten, kajti pri glasovanju o uvozu argentinskega mesa in balkanske živine je pozabil na stališče svoje stranke in glasoval s kmečkimi poslanci. Cela liberalna stranka je sedaj osupnjena, in v potu svojega obraza se trudijo liberalni listi dokazati, da je njihov poslanec dr. Ravnihar iz Ljubljane glasoval pravilno. Seveda, to priznavamo tudi mi, pravilno in pametno, toda stališče liberalne stranke to ni bilo. Hoteli smo s tem samo povedati, da je v liberalni stranki vse zmešano!

Zoper katoliško cerkev.

Kakor poroča francoski list „France d' hier et France de Demain“ z dne 11. novembra 1911, je govoril judovski rabinec na shodu zijonistov — zijonisti se imenujejo oni Judje, ki hočejo ustanoviti v sveti deželi zopet državo — v Levovu med drugimi tudi tole:

„Devetnajst stoletij se že bojujejo Judje, da bi se polastili svetovnega gospodarstva, katero je sam Bog obljubil očaku Abrahamu. Toda križ je zmagal in je vrgel Jude ob tla. Pa nikar ne obupajmo! Izrael je z vsakim dnem močnejši. Zlato, pred katerim se človeštvo klanja, je skoraj izključno v rokah Judov. In zlato je upanje Izraela. Borze v Parizu, v Londonu, na Dunaju, v Berlinu, v Hamburgu in Amsterdamu so naše. Skoraj vse sedanje države so nam dolžne.“

Pa še eno je potrebno, da postanejo namreč Judje gospodarji zemljišč, zlasti večjih posestev. In krščanski delavci bodo na teh posestvih zaslužili Judom velikanske dohodke... Sovražnik judovstva v obče je katoliška cerkev. Zato moramo na to prokleto drevo cerkve cepiti duha nevere in nenravnosti. Tudi neednost moramo sejati med različna krščanska veroizpovedanja. V prvi vrsti, in sicer brezobzirno ter na vseh koncih in krajih, pa se moramo bojevati zoper katoliške duhovnike. Duhovnike moramo sramotiti in jih zaničevati. Škandale njihovega zasebnega življenja moramo spraviti v javnost, da jih bo svet zaničeval in preziral.

Tudi šole se moramo polastiti. Krščanska vera mora izginiti. Cerkev bo izgubila takrat svoj upliv, če bo uboga in bo postala njeno bogastvo last Izraela. Vse morajo dobiti Judje v svoje roke, posebno še javne urade. Odvetniki, sodniki, zdravniki, morajo biti Judje. Judovski zdravnik ima najlepšo priliko, stopiti v ožje razmere do krščanske družine. Judje morajo delati na ta način, da se zakon loči in da se povsod vpelje civilni zakon. Francoska je že v naših rokah, zdaj pride na vrsto Avstrija.“

Tako piše zgoraj omenjeni list. Hvala Bogu, da na Slovenskem ni dosti Judov. Ker pa ni Judov, opravljajo njihovo službo prav zvesto liberalci, štajercijanci in slogaši. Njihovi listi, šnopsarski „Štajerci“, hinavska „Sloga“, in bolni „Narodni List“ hvalijo vse to, kar je priporočal oni rabinec v Levovu. Zato pa proč s temi listi iz vsake slovenske krščanske hiše!

Mariborski okraj.

Maribor. Slovensko društvo za Spodnji Štajer v Mariboru je sklicalo v soboto zvečer javen društven shod v dvorani Katoliškega delavskega društva. Udeležilo se ga je lepo število Slovencev iz Maribora in Studencev. Shod je otvoril dr. Leskovar. Državni in deželni poslanec g. dr. Korošec je v daljšem govoru poročal o državnem zboru in njega delovanju, o političnem položaju, o razmerah v štajerskem deželnem zboru in o drugih važnih zadevah. Gospod poslanec nam je razjasnil, kako sedaj stopajo zastopniki velikih narodov skupaj v vladno večino. Slovenski poslanci se ne bojijo ničesar; oni drže trdno skupaj z

premorejo njega stare kosti, hiti proti škodnju klicat sinova: „France, Tone—, hitro—, pa hitro...!“ Za nekaj trenutkov prikaže se eden, kmalu za njim drugi. „Kaj je oče?“ vpraša naglo France, čudeč se, kaj se očetu tako mudi. „Hitro z menoj! Tam pri bezgovcu nekdo leži, in zdi se mi, da je — mrtev!“ — Naglo se podajo tje; Tone se skloni čez truplo, da bi se prepričal, kdo da je. „Dozdeva se mi, da je...“ „No, kdo je?“ silijo vanj oče. „Krvav je po licu in ne morem prav... zdi se mi, da je Dolinarjev Ivan...“ Med tem priteče že tudi le za silo oblečena Jerica, ki je slišala govorjenje zunaj hiše v tem nenavadnem času; strašna slutnja jo spreleti, ko opazi, da se gnetejo moški okoli ležečega človeka. „Za božjo voljo, kaj pa je? Jezus, Marija, Ivan!“ je zakričala, vrgla se na truplo mrtvega Ivana in potok solza se ji vdere po licu, ki kapljajo na mrtvo obličje Ivanovo. „Vode, vode, hladite ga, močite ga, morebiti še...“ ječi v smrtnem strahu Jerica... „Prepozno! Kar je, to je“, vzdihne oče bolešno. „Ti France pojdi takoj naznanit orožnikom, ti Tone pa idi po gospoda župnika.“ (Dalje prih.)